Ч. 220 (14.469). Львів, четвер 1. жовтня 1936. Pocztowa oprata oplacona ryczaltem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Дальші зміни в уряді СССР.

МОСКВА, 30. 9. ПАТ. Заступника комісаря пошт і телеграфів Жукова звільнили зі становища. На його місце іменували б. заступника комісаря внутрішніх справ Прокофієва. На місце Прокофієва іменували Бермана, одного з вищих урядовців народнього комісаріяту внутрішніх справ.

РАДЕКА СПРАВДІ АРЕШТУВАЛИ.

ПАРИЖ, 30. 9. ПАТ. Агенція Аваса потверджує в Москви поголоску про арештування Радека і Раєвського, редактора „Журналь де Моску“.

ВАЖКА СИТУАЦІЯ МАДРИДУ.

СТОЛИЦЯ ВІДТЯТА ВЖЕ З ДВОХ СТОРІН.

ЛЯ КОРУНА, 30. 9. ПАТ. **На підставі урядового комунікату національні війська перервали получення Мадриду зі Сіґуенсою.**

ТОЛЕДО, 30. 9. ПАТ. **Наступ національних військ на Мадрид від Толеда тріває дальше.** Комендантом частин на цім відтинку є ґен. Вареля. Червоні війська забрали майже ввесь воєнний матеріял утікаючи з Толеда.

ВІДЗНАЧЕННЯ ГЕРОЇВ АЛЬКАЗАРУ.

До Толеда приїхав ґен. Франко і **декорував на руїнах Альказару всіх його оборонців** та виголосив до них промову, в якій підчеркнув, що зруйнований Альказар виховав цілі покоління старшин. На місці руїн відбудують новий Альказар так як відбудують теж Еспанію.

ПОТРІЙНА ОБОРОННА ЛІНІЯ ДОВКРУГИ МАДРИДУ.

СЕВІЛЛЯ, 30. 9. ПАТ. На всіх фронтах оживилася акція. Найзавзятіші бої відбуваються в більбайських провінціях, в Астурії і в Авіллі. Літаки бомбардували знову Більбао. Від початку облоги збомбардували національні літаки більше як 50 домів.

Після програного бою під Толедом червоні відступили в напрямі Сіюдад Реаль. Під Толедом стратили червоні більше як 700 убитих. Національні війська здобули 4 гармати, 4 протилетунські гармати і 4 скорострільи. Офензиву **та Мадрид продовжують пляново. Червоні підготовляються на скору руку до оборони й будують три оборонні лінії довкруги Мадриду.** На фронті Талявери ведуться артилерійські бої.

Катальонська кольона, що її вислали на підмогу червоним під Толедо, завернула до Мадриду, відмовивши послуху своїм командантам. В Астурії розбили червоних, які заатакували Ґрадо.

Зпід Толеда пішли національні відділи кілька кільометрів здовж залізничої лінії, яка веде до Мадриду.

НЕ ВІЛЬНО ГОВОРИТИ ПРО СИТУАЦІЮ НА ФРОНТІ.

СТ. ЖАН ДЕ ЛЮС, 30. 9. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що ранених з ріжних відтинків фронту, яких приміщують у мадридських шпиталях, **зовсім ізолюють від окруження, щоби не інформували населення про правдиву ситуацію на фронті.**

Не хотять чужої помочі.

ВІДКИНУЛИ ПІДМОГУ ІРЛЯНДЦІВ.

ЛЬОНДОН, 30. 9. ПАТ. Провідник ірляндських фашистів ґен. Дафі приїхав до Валядоліду і запропонував національній команді поміч 2000 ірляндських добровольців, яких сам зібрав. Ґен. Каванеляс не приняв цієї пропозиції, заявляючи, „що Еспанія не бажає собі, щоби у боротьбі за її волю брали участь чужинці“.

НОВІ ВІЙСЬКА З АФРИКИ.

ҐІБРАЛЬТАР, 30. 9. ПАТ. Під охороною національних воєнних кораблів перевезли зі Севти до Альхесірас великі військові транспорти.

Тому імовірно національна фльота заатакувала вчора червону фльоту.

БІЛЯНС СТРАТ АЛЬКАЗАРУ.

ТАЛЯВЕРА, 30. 9. ПАТ. Кореспондент Райтера подає листу страт оборонців Альказару. Із 1100 оборонців було 82 убитих, 400 тяжко ранених, 150 легко ранених, 57 пропало без вісти після вибуху мін, 30 утікло, 5 умерло природною смертю і 3 покінчило самогубством.

Серед 520 жінок і 50 дітей не було ніяких страт.

Остання дошка рятунку.

МАДРИД, 30. 9. ПАТ. На день 1. жовтня ц. р. скликали надзвичайну сесію кортезів. **На черзі дня є справа покликання до війська всіх мужчин, що здібні носити зброю.**

СВОЇ СВОЇМ НЕ ПОВІРИЛИ.

РАВАТ, 30. 9. ПАТ. Севільська радіостація повідомляє, що кількох членів червоного уряду виїхало з Мадриду до Аліканте, щоби поробити там ріжні підготовчі праці у звязку зі вдоганим перенесенням осідку уряду з Мадриду до Аліканте. Міністри мусіли зложити урочисту обітницю, що по 24 годинах вернуться до Мадриду.

БАРСЕЛЬОНА, 30. 9. ПАТ. Нова рада катальонського хенералідаду ухвалила **мобілізацію всіх цивільних летунів і всіх специялістів у справах авіяції. Мають теж проголосити мобілізацію всіх мужчин від 18—40 літ.**

МОБІЛІЗУЮТЬ ЖІНОК.

ЛЯ КОРУНА, 30. 9. ПАТ. Потверджують там вістку про потрійну оборонну лінію довкруги Мадриду, щоби здержати офензиву ґен. Франка.

Червоний уряд змобілізував жінок.

Автономія для басків.

МАДРИД, 30. 9. ПАТ. Баскійським провінціям признали автономічний статут, подібний до катальонського статуту. На найближчім засіданні парляменту негайно ратифікують цей автономічний статут для баскійських провінцій.

ПЕРЕБРАЛИ МІРКУ.

МАДРИД, 30. 9. ПАТ. Уряд вирішив, що присуди смерти, що їх досі проголошували „людові трибунали“ і негайно виконували, тепер не будуть виконувати безапеляційно, тільки по затвердженню Найвищого Суду.

ПІД СТЕНКУ.

МАДРИД, 30. 9. ПАТ. Людовий трибунал засудив 8 учасників повстання в Сервера на смерть. В Мадриді зарядили конфіскату всіх маєтків, міських і сільських нерухомостей осіб, що були вмішані в повстання.

ПЕРЕД ВИРІШНИМ НАСТУПОМ НА МАЛЯҐУ.

ҐІБРАЛЬТАР, 30. 9. ПАТ. Національна кольона в силі 8.000 людей піде ще цього тижня наступом на Маляґу. Від сторони моря помагатимуть їй два кружляки.

ЕВРОПА В ЖЕНЕВСЬКІМ ДЗЕРКАЛІ.

У чому полягає новий успіх Літвінова та які його обосічні наслідки?

Женева, 26. вересня 1936.

Московська пословиця говорить: „Нема чого скаржитись на дзеркало, коли фізіономія крива“. А в женевськім дзеркалі Европа виглядає тим гірше, що відбивається в нім лише частина Европи, без Німеччини і фактично без Італії. Зате тим яскравіше відбивається тепер у Женеві обличчя Москви. Пан Літвінов може похвалитися справді блискучим успіхом, представники Етіопії лишаються покищо у Лізі Націй, Італія покищо не братиме участи у працях Ліґи, а можливо й цілком покине її. Успіх Літвінова треба оцінювати тим вище, що він осягнув його всупереч офіціяльній політиці не лише Анґлії, але й самої Франції. Ціла політика цих держав в останнім часі прямувала до того, щоб уможливити конференцію пяти так званих льокарненських держав, себто, щоб забезпечити участь Італії в цій конференції. На перешкоді стояла остаточна полагода абісинської справи в Женеві, яку можна було зробити через виключення Етіопії як неіснуючої держави з Ліґи Націй. У цій справі перебував ґенеральний секретар Ліґи Авеноль у Римі і нібито добув порозуміння з італійським урядом. Виключення Етіопії мала перевести фактично комісія для перевірки уповноважень кожної делеґації; але до справи встряв Літвінов, підняв бучу на Раді Ліґи, переконав кілька малих держав та добув те, що справу мандату Етіопії поставлено не на політичній, а на юридичній площині. А в погляду чисто юридичного годі булоб при голосуванні висловитися за негайним виключенням Етіопії з числа членів Ліґи Націй, хоч для кожного ясно, що після прилуки до Італії, Етіопія мусить Женеву покинути.

Московському урядові не залежить, очевидно, на тім, щоб представники неґуса залишалися в Женеві, але залежить багато на тім, щоб ударемнити конференцію льокарненських держав, на яку Москви не запрошено, та щоб позбутися представників Італії з Женеви, де має бути порушена справа Еспанії. Полишення представників Етіопії в Женеві має створити прецеденс для теперішнього мадридського уряду, якому погрожує доля неґуса. А тимчасом у Женеві починається політичний похід проти Портуґалії, яка вимагає справжньої, а не паперової невтральности супроти громадянської війни в Еспанії.

Офіціяльний міністер закордонних справ Еспанії (мадридського уряду), дель Вайо, прибув до Женеви в супроводі „сірої еміненції“, пана Розенберґа, московського амбасадора в Мадриді, недавнього підсекретаря Ліґи Націй, що визнається непогано у женевських інтриґах. Що вони обидва підпорядковані Літвінову, цілком зрозуміло. Як починується ця трійка на женевськім терені і який це терен, доказує м. ін. дрібний, але досить знаменний факт, що журналісти, акредитовані при Лізі Націй уладили бенкет представникові Мадриду, п. дель Вайо! Той поспіх журналістів „Жур. де Жен.“ зясував їх страхом, що національне військо може вже в

найближчім часі здобути еспанську столицю. Тим самим страхом зясовують і приспішену передачу дарунку Лізі Націй від Еспанії, фресково-вих образів Серта, що мають прикрашувати мури вітальні Ґенерального Секретаріяту. Ці образи мадридський уряд зняв із катедри у Віш, яку він дозволив спалити своїм співпартійцям з „людового фронту“.

Заміром Літвінова у Женеві є перевести заборону довозу зброї для національної еспанської армії та дозвіл на постачання зброї мадридському урядові, отже перекреслити дотеперішню політику невтральности Англії та Франції, до якої пристали й усі інші держави. Московський уряд ані трохи не скриває свого невдоволення політикою невтральности. Наступник Радека в „Ізвестіях“, якийсь Канторо-вич, пише між іншим: „Замість того, щоб відразу покликати до порядку фашистських підпалячів війни та протиставитися їхньому нападові принаймні підтримуючи рівновартно законний еспанський уряд, Англія та Франція поспішились піти назустріч фашистам, виступивши з проектом умови про невтручання в еспанські справи“. (Ізв. 21. IX.). Але, не зважаючи на погрози еспанських большевиків, що Мадрид буде могилою еспанського фашизму, урятувати його Москва вже не сподівається; тому большевики підтримують катальонських націоналістів, щоб після упадку Мадриду проголосити Катальонію незалежною державою, а Еспанію наслідником в разі продовження війни, отже щоб остаточно спрямувати цілий апарат санкцій проти національної Еспанії. Якою небезпекою є санкції для европейського миру, довела дуже добре недавня африканська війна. Але нічого іншого, як війни в Европі, Москва і не хоче. З огляду ж на те, що війна без большевицького перевороту у Франції в Европі неможлива, розпочали московські аґенти в Парижі скріплений наступ на уряд Блюма.

Вправді „Ізв.“ підкреслюють, що Літвінов „дуже легко знайшов спільну мову з Дельбосом у Женеві“, але в дійсности не лише французькому міністрові зовнішніх справ, авторові проекту невтручання в еспанські справи, але й шефові його, премієрові Блюмові давно вже моторошно перед московськими союзниками, що в найбільш брутальний спосіб переводять свої московські пляни, не вважаючи ані на Францію, ані на Англію. Успіх Літвінова, що спромігся вдержати етіопську делеґацію в Женеві та загострити відносини між Італією з одного і Англією з другого боку, без сумніву дуже поважний, але у дальших наслідках він буде для Москви дуже прикрий. Річ у тім, що штука, яку втяв Літвінов у Женеві з уповажненнями делеґації, не є **початком** фрако-московського дисонансу, лише дальшим загостренням його. Франко-італійську суперечку в Женеві Літвінов спровокував між іншим за те, що Блюм у переговорах про конференцію льокарненських держав з Іденом — просто забув за Москву! Хоч і передтим уже, як повідомляло „Еко де Парі“, московський уряд був дуже обурений, що Франція систематично відтягає конференцію ґенеральних штабів, яка мала вже давно відбутися на основі франко-московського пакту. А оглядаючись на Францію, і Чехословаччина холоднішає до совітських союзників, і Румунія зовсім від концепцій такого союзу відвертається.

Заходи московського уряду, щоби примусити Францію до любови, примусити натиском комуністів на уряд Блюма та небезпекою нового конфлікту між Францією та Італією, ці заходи можуть мати наслідки протилежні до тих, що їх чекає Москва. Протиіталійський виступ Літвінова у Женеві допоміг до дальшого зближення між Італією та Німеччиною, яке можна лише витати як скріплення протимосковського фронту в Европі. Московсько-мадридські заходи проти Портуґалії у Женеві викликали вже спільний виступ південно-американських републик та Портуґалії. Еспанська Америка виступає енерґійно проти Мадриду, зазначуючи, що п. дель Вайо Еспанії вже не заступає. Московська акція у Женеві викликує енерґійну протиакцію.

М. Данько.

Українська Школа Політичних Наук.

З правдивим вдоволенням можемо ствердити, що нині, на початку шкільного року, маємо нове придбання в царині національної освіти — це відкриття Української Високої Школи Політичних Наук, — тільки, на превеликий жаль, не в краю, а знову за кордоном. Треба зазначити, що школи цього роду є новиною навіть у націй, які жили далеко більш нормальним культурним життям, ніж ми. Треба вказати, що ще й нині не всі держави їх мають. І ось факт заснування саме такої модерної школи української, та ще й при сучасній ситуації нашого народу, — це безперечно відрадна подія.

Яка це школа, які її завдання й програма? На цей запит дозволимо собі відповісти якнайкоротше, бо українське громадянство вже мало нагоду читати в часописах оповістки про неї та короткі повідомлення. Тут повторимо про неї, що повстає ця висока школа політичних наук при відомому Українському Технічно-Господарському Інституті позаочного навчання в Подебрадах, буде провадитися кореспонденційною методою й матиме шостисеместровий курс навчання. Можемо також подати, що повстає ця школа не як несподіванка чи данина моді, а як глибше продуманий плян. Вже давно, ще з початком іствування Інституту, слухачі його, особливо ті, що студіювали на економічно-кооперативному відділі, нераз підносили в листах своїх думку, що треба булоб заснувати якісь курси сутополітичних наук, а також журналістики. Ці кореспонденти вказували, що нині в добу загостреної політичної боротьби на цілому світі, коли Українська Нація може опинитись у вирі цієї боротьби, треба нам пильно прикладатись до тих наукових дисциплін, які приготовляють нарід до практично-політичного життя у державному масштабі.

Провід Інституту, самозрозуміло, поділяв ці думки, але справа позаочного навчання пять років тому взагалі була цілковитою новиною на українському ґрунті. Тому треба було спершу закінчити орґанізацію вже розпочатих відділів Інституту, що мали за собою деякі традиції ще з Подєбрадської Академії, з якої народився Інститут, і вже потім думати про дальше розгалуження школи. Тільки нині, коли показалося, що позаочна метода навчання високошкільних предметів дає цілковито задовольняючі наслідки, коли Інститут щасливо доводить до кінця чотирорічний високошкільний курс економічно-кооперативного відділу, коли виявилося, що спроба з окремими ширшими курсами, як українознавство та ін., цілком себе оправдали, — тільки тоді Інститут на основі здобутого досвіду, рішив поставити на чергу дня таку нову й поважну справу, як Висока *Школа Політичних Наук*.

При інших, нормальних, умовинах, цей акт був би відзначений офіціяльними парадами, численними привітами і т. д., але школа повстає не на своїй землі, в еміґрантських умовинах, — тому мусимо обмежитись лише моральним задоволенням.

Не потребуємо на цім місці говорити про потребу такої школи, як також про необхідність записуватися до неї. Повторюємо: школа повстає на вимогу української молоді, — правда, ще не передової поважної молоді, що, накресливши перед собою шлях громадської діяльности, хоче ступити на нього не як аматор і дилетант, а як озброєний вояк — у зброю фахової освіти. По зразку існуючих подібних шкіл повстає й наша, українська. Континґент слухачів у цих школах в Европі дуже ріжноманітний. Тут студіюють люди, що не мають й середньої формальної освіти (але з відповідним приблизним розвитком), але студіюють також багато людей з закінченою високою освітою і поважним практичним стажем: журналісти, редактори, службовці міністерств, — особливо закордонних і внутрішніх справ, — молоді політики й дипльомати. Воіх їх обєднує амбіція бути на великій арені політичного життя й праці справжніми фахівцями й мистцями, а не провінціялами й наївними обивателями. У цих школах вони поруч наук правничих і економічних студіюють науки з галузі практичної політики, як історія й техніка парляментаризму, історія політичних рухів і політичних партій, техніка дипломатичної служби, військова справа, вкінці цикль наук журналістичних і справа редагування та видавання часописів й книжок, дописування до часописів, телеґрафічні аґенції, пресбюра, справа пропаґанди й реклями і т. д. Як бачимо, дисципліни цікаві не тільки лише для фахівців, але для кожної інтеліґентної людини. Саме ці предмети будуть викладатись в українській школі. Спеціяльну увагу у політичній школі мають заняти науки економічні, що є річчю зрозумілою завжди змістом політики є економіка.

Ідучи за здобутим досвідом і залишаючись вірним своїм засадам, Інститут визначив можливо скромну платню за навчання в Школі Політичних Наук (600 кч. річно), що має покрити лише дійсні видатки. Як відомо, всі слухачі дістають на власність підручники з усіх наук, що входять у програму школи. Після закінчення студій в абсольвента школи лишається цінна бібліотека підручної літератури, необхідної для кожної інтеліґентної людини. Абсольвенти школи, як звичайно, діставатимуть належні дипльоми.

Нині, коли Українська Висока Школа Політичних Наук ще тільки починає діяти, не можемо не побажати їй якнайбільшого успіху, а також щоб вона найшла серед українського громадянства належне зрозуміння.

А. К.

Німеччина будує 700 км. автострад.

БЕРЛІН. ПАТ. В неділю 27. ц. м. відбулося урочисте відкриття нового 90-ти кільометрового відтинку шлеської автостради на шляху Бресляв—Ліґніц.

З тієї нагоди виголосив канцлер Гітлер довшу промову і представив в ній дальший розвиток моторизації в Німеччині.

„Якщо комусь видається це великанським — сказав канцлер — то слід пригадати, що Німеччина будує ці дороги не з думкою про теперішність, але про майбутнє, щоби з них користало покоління, що житиме в 2000-ім і 2500-ім році.

Конфлікт, що з приводу будови автострад передбачував дехто на тлі конкуренції з залізницями Німеччини — не існує, навпаки, залізниці помагали в будові автострад радою й допомогою.

Німеччина матиме за 5 літ 700 км автостради, а по 18-ти місяцях не потребуватиме спровозити бензини. Впродовж 4-ох літ проблема моторизації Німеччини буде розвязана.

Змальовуючи розвиток моторизації в майбутньому заявив канцлер, що за якийсь час завяляться на автострадах Німеччини міліони авт, а за 10 літ урухомлять т. зв. популярні авта, за почином орґанізації „Крафт дурх Фройде“.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних блоч-ків Р. Ш.

Пан Ян Щирек проти „української буржуазії".

В останній „Трибуні Роботнічей", львівському органі ППС, находимо таку замітку:

„В останню неділю у гарно прикрашеній салі відбулися урочисті збори членів „Союзу будівельних робітників", присвячені геройській боротьбі еспанського народу. Число присутніх перевищило 1.000 членів. Обширний реферат про Еспанію виголосив почесний голова „Звйонзку" тов. Ян Щирек. Власний хор відспівав кілька робітничих пісень і товариші виголосили декламації. „Інтернаціоналом" і „Червоним Штандаром" закінчено той гарний день, який довго залишиться у памяті присутніх. Вкінці прийнято такі постанови:

„Збори будівельних робітників висловлюють свою братерську солідарність воюючому пролетаріятові Еспанії. Віддають честь поляглим у боротьбі з бандами фашистівських генералів; Жінкам-матерям еспанського люду, що борються рамя об рамя з своїми батьками й чоловіками; гірникам Астурії, що по геройськи відпирають фашистівських ворогів. Розуміємо, що найкращим висловом нашої солідарности з еспанським людом є наша боротьба з рідним фашизмом. Розуміємо, що перемога еспанського пролетаріяту є і нашою перемогою. Рішаємо, як досі так і дальше помагати по думці Центральної Комісії Професійних Союзів всілякими засобами народові Еспанії. Хай живе Еспанська Республіка!"

І дальше, безпосередньо після тієї еспанської історії, читаємо буквально таке:

„Серед бурхливих оплесків цілої салі прийнято додатково ще таку резолюцію:

Збори будівельних робітників, дня 20. вересня 1936. р. у силі поверх 1000 осіб, осуджують якнайгостріше політику української буржуазії, яка вповні покривається з політикою кріваввого генерала Франка, вихованка Гітлера і всього міжнародного фашизму. Збори осуджують також безличну нагінку (!!) буржуйської української преси на еспанський республіканський уряд. Зібрані стверджують, що український фашизм розпутує ганебну боротьбу, стосуючи терор та індивідуальні вбивства супроти були робітничих і селянських діячів, доказом чого були кріваві подвиги у ряді місцевостей, як Маківка, Верчани, Двірці, Стрий і багато інших. Рішаємо безоглядну боротьбу з українським фашизмом — аж до перемоги".

Що воно за диковина? — спитає зачудований читач. Чи будівельні робітники у Львові не мають іншого клопоту, як тільки події в Еспанії, і при чім тут „українська буржуазія?" Яке діло львівським будівельним робітникам до неістнуючої „української буржуазії", що на ділі є кляснчним прикладом бідної, спаперизованої тяжко працюючої інтелігенції? Де кум, де коровай?!

Вияснення дуже просте: Серед львівських будівельних робітників більшість — це українці. Вони мають свій професійний „Звйонзек", який — як усі львівські професійні організації — на превеликий жаль усе ще находиться в руках польсько-жидівських проводирів, що у свою чергу є виразниками ненаших політичних інтересів. Пан Ян Щирек, колишня велика фігура ППС у Львові, належить до найлівішого крила ППС, що явно і славно стоїть на становищі „людових фронтів" з комуністами. Зрештою, самого Щирека, здається, навіть виключили з партії на тлі внутрішніх справок у ППС. Мимоходом кажучи, „товарищ" Щирек це такий пролетар, що коли усунули його з Каси Хорих, в якій був справжнім диктатором, взяв щось 60.000 зол. відправи! Щоби втримати сьогодні свої старі впливи у робітничих організаціях та зьгармонізувати свою „працю" у тих організаціях з загальними напрямними „людового фронту" — панове Щиреки придумують такі шопки, як маніфестаційні збори у честь мадридських комуністів і анархістів: а що воно таки надто велика екзотика, яка не всилі надовго анімувати робітника, — дочіплюють до цієї справи ще й „українську буржуазію" та ту „буржуазну пресу", якої видавці й редактори є справжніми пролетарями в порівнанні з „пролетаріями" з „Трибуни Роботнічей", типу Яна Щирека.

Це справді скандал, щоб українські робітники вічно давали кермувати собою чужим людям і давали використовувати себе для цілей, які ані з українським національним, ані їхнім робітничим професійним інтересом не мають нічого спільного. Чи не пора булаб заснувати свій власний український професійний союз, що так само добре вмів би боронити слушних робітничих інтересів?! І чи пан Ян Щирек не міг би найти собі кращої праці, як лаятись демагогічно на українську „буржуазію"?!

Еспанські жалі в Женеві.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Багато коментарів викликав факт, що секретаріят Ліги Націй не проголосив досі документів, що їх зложив у Женеві еспанський міністр Дель Вайо. У своїй промові заповів він, що виявить перед Лігою Націй факти, які доказуватимуть, що у практиці договір про неінтервенцію є корисний для повстанців. Ці документи доказують, що Португалія, Італія і Німеччина доставляють національним військам зброю і воєнні матеріяли. Еспанська делеґація дуже огірчена на деякі держави, які впливають, щоби не допустити до проголошення тих документів. Якщо Еспанія витягнулаб цю справу на чергу нарад — Ліга Н. опинилась би знову в неприємній ситуації.

Смерть Чоботарова?

Українська американська преса подає, що бувший адютант Петлюри й командант уенерівської розвідки, якого на весні цього року арештувала у Варшаві польська влада, помер недавно у вязниці. Чоботарів, мовляв, знав багато таємниць уенерівців, хотів їх використовувати для шантажування, деяких високопоставлених осіб і зате попав у вязницю.

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 17

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

У своїх працях, виданих в тому часі, виступає о. Данило Танячкевич як реформатор тих нездорових відносин, які тоді панували у проводі нашого духовенства.

Як один з ідейних піонірів нашого економічного відродження продумав був Данило Танячкевич тоді духовний Закомаря, статут „Закомарської Правди" (1883. р.), що мала на меті рятувати бідних людей у їх великій біді тим, що мала їм позичати гроші на їх власні потреби, чи то дошкі чи при господарстві чи при ремеслі, і то або без проценту, або за процентом невеличким, що його збирали в користь цілої громади. Організація ця була подумана так, щоб в касах на лад „Закомарської Правди" мали місцеві священники працювати з патріотизму, не побираючи навіть від вірних громадян заплати за духовні чинности. Та саме отся апостольська безінтересовність і посвята, що їх хотів покласти в основу організації глибоко ідейний о. Танячкевич, стали головною причиною, що ця організація не вдержалась у нашому народі.

Митрополичий Ординаріят у Львові скликав був деканальних відпоручників на конференцію в дні 10. грудня 1896. р., щоб ухвалити потребу організації українського духовенства для оборони католицької церкви й українського народу. Але зібрані відпоручники всіх трьох епархій Галичини заявили одноголосно, що нема потреби окремої організації клерикально-політичної. До такого вирішення причинився о. Данило Танячкевич. Вдачно справоване проти політики кардинала Сильвестра Сембратовича

В 1897. р. вибрано о. Данила Танячкевича послом до австрійського парляменту, в часі, коли граф Казимир Бадені був президентом міністрів і переводив кріваві вибори. Данило Танячкевич належав тоді до групи опозиційних послів разом з послами д-ром Теофілем Окуневським і д-ром Романом Яросевичем. Українські посли з партії посла Олександра Барвінського ввійшли були до правиці та підтримували уряд. Танячкевич поставив 24. травня 1897. р. в Палаті Послів Державної Ради внесок, щоби предложити адресу чину: закон про нації, що мав перевести статтю 19. основного закону з 1867. року, як також закон про забезпечення мінімум прожитку для одиниці.

По уступленні президента графа Казимира Баденія, за уряду графа Франца Туна на весну 1898. р., Данило Танячкевич виступив з наглим внеском про признання нових кредитів, щоби злагіднити голод у всіх краях, навіщених елементарними нещастями.

Вкінці в 1900. р. коли до державної керми в Австрії прийшло центральне урядниче міністерство під проводом д-ра Ернеста Кербера, на привіт цьому премієрові та щоби звернути його увагу на значіння української справи, оголосив о. Данило Танячкевич відкрите письмо: Mahnschrift an Herrn Ministerpraesidenten Dr. Ernst von Koerber

Пізніше вже не вибрано Данила Танячкевича послом, але він далі займався ревно освітньо-господарською організацією нашого народу.

КОСТЬ ТЕЛИШЕВСЬКИЙ.

Кость Телишевський, молодий нотар у Турці над Стриєм приєднав собі громадянство в повіті своєю приязною поведінкою і передвиборчою діяльністю. Тому в 1889. р. вибрано його в цьому повіті послом до Краєвого Сойму.

Та він кандидував до Сойму з метою: вжити всіх заходів і способів, щоб довести до співпраці поляків з українцями. На це вказує виразно його промова, виголошена 25. листопада 1890. р. в соймовій буджетовій дебаті, де він висказав свою політичну сповідь отсими словами: Дайте щиро й отверто змогу розвитку українській народности в інтересі краю і держави, а я головою наложу за те, що таке порозуміння, яке ґрунтується в нашому спільному інтересі, угрунтує добробут краю; глядіть за тою дорогою, яка би нас, українців і поляків, поєднала так, щоб нарід мій нарід українсько-руський, міг знайти запоруку, що він в будучности стане на полі національної просвіти, що він почується народом рівноправним з народом польським; а я вам ручу, що він як є льояльний супроти династії і держави, так стане також льояльний супроти народу польського...

Отся промова посла Телишевського була безпосереднім приводом і заохотою до „нової ери" з 1890. р.; вона й була провідною політичною думкою цього посла і національного діяча. По ньому промовив тогож дня голова нашого Соймового Клюбу Юліян Романчук і проголосив програму українців народовців.

Ширше поставив був тоді нашу справу соймовий посол о. Микола Січинський. Він сказав був: Нічого не бажаємо, тільки свобідного розвою малоруського елементу, щоб тут в австрійській Україні створився центр, до котрого гравітувалоб українське тіло й українська душа — чи вона на Буковині, чи на Угорщині, чи в Галичині, чи за кордоном...

Економічний огляд.

Українська хроніка.

„СВІЙ ДО СВОГО" НА ЗАКАРПАТТІ.

Ужгородське „Українське Слово" з 24. вересня ц. р. містить передовицю п. н. „Свій до свого! — кричати треба". Представивши далекойдучий розвиток наших закарпатських братів на ріжних відтинках національного життя, газета вказує на одну занедбану ділянку, а саме економічну. „Відчуваємо боляче на власнім національнім тілі давно відому правду, що без сили матеріяльної не здобувається ані культурної ані політичної сили. Треба всіми силами підтримувати старі та творити якайскорше нові торговельні, промислові і господарські підприємства. Агітуймо за цим, переконуймо байдужих, усвідомлюймо собі клич „свій до свого". Кричім: до купи складаймо свої національні скарби, творім матеріяльну силу, як передумову культурної і політичної сили!"

„ВОЛИНСЬКІ ТОРГИ" Й УКРАЇНСЬКІ ФІРМИ.

На цьогорічних „В. Торгах" у Рівному взяла участь тільки одна українська галицька фірма, а саме: фабрика туток і паперців „Калина" — „Будучність" із Тернополя.

Польська хроніка.

ПОЛЬСЬКІ ЕКОНОМІСТИ ПРО ДЕВАЛЮАЦІЮ ВАЛЮТ У ЗАХ. ЕВРОПІ І МОНЕТАРНУ ПОЛІТИКУ В ПОЛЬЩІ.

На тему девалюації обох франків і гол. гульдена появилась у польській пресі маса статтей. Передаємо тут коротко голоси двох польських економістів: проф. Рибарського і проф. Фаберкевича.

Проф. Рибарський („Курієр Варшавскі") переводить аналізу умов монетарного порозуміння, зупиняється при наслідках девалюації у Франції і зазначує, що держави, які прилучаться до три-порозуміння, не мусять у себе перевести девалюації. „Справа гроша даної країни є передовсім її внутрішною проблемою. Вона вяжеться із тілько іншими господарськими і суспільними справами, і своєрідними психічними умовами, що не слід вязати з собою речей, які не мають суттєвого звязку. В останніх кількох роках ряд держав, між ними і Польща, посунулись доволі далеко в напрямі валютової автономії. З цим треба рахуватись і оцінювати міжнар. фінансову ситуацію з повним спокоєм. Підставою міжнар. валютового спокою є внутрішній фінансовий спокій усіх держав, яких інтереси входять у рахунок, є ведення ними валютової політики згідно з конкретними умовами часу і місця".

Цікаві є виводи **проф. В. Фаберкевича**, колись відомого прихильника девалюації в Польщі. У надісланих до „Курієра Поранного" заввагах розмежовує він девалюацію підчас кризи (тоді вона корисна) і в часі звишкової коньюнктури (тоді вона у наслідках небезпечна). „Польща — пише п. Ф. — входить наявно в період звишкової коньюнктури. Попит у багатьох галузях промислу починає перевищати подачу. Ціни йдуть угору. Положення хліборобства кращає. Треба погрожувати Березою, щоб утримати промисловців від надмірних апетитів (натяк на фабрикантів цегли). Має слушність віцепремієр Квятковський, коли рахується з можливістю „скоку вгору". В цих умовах зробилиб ми грубу помилку, колиб пішли на девалюацію, засуґеровані численними прикладами. Час на девалюацію в Польщі минув. Заломання фр. франка та інших валют „золотого бльоку" не могло в Польщі бути несподіванкою, бо „проків" цієї події було тут аж надто багато. Поза тим вибраний в нас у своєму часі спосіб опанування ситуації (безпосер. і посереднє обниження платень і підвишка чинитьб у користь держ. скарбу) є в яскравій суперечности в девалюаційною концепцією. Здійснення такої концепції моглоб дати почин у Польщі до багато поважних суспільних потрясень (на тлі боротьби за платні), а ті моглиб спаралізувати корисні наслідки початої політичної поправи.

Сильно переборщені — пише дальше проф. Ф. — є також побоювання щодо неґативних впливів девалюації багатьох держав на нашу конкуренційну здібність і на торговельний біланс. У сіль.-госп. продуктах держави „зол. бльоку" не є ніяким конкурентом для Польщі. Про вугілля, нафту і багато інших сирівців рішають англьо-саксонські держави, які вже давно перейшли девалюаційну операцію. Залізо і зал. вироби ніколи не були конкуренційні і найдуть при внутрішній поправі достаточну підтримку на внутр. ринку. Врешті для конкуренційности промислу текстильного, металевого й інших девалюація може бути тільки неґативним чинником".

ЗАДОВЖЕННЯ ПОЛЬЩІ І ДЕВАЛЮАЦІЯ ФР. ТА ШВАЙЦ. ФРАНКА.

Довг польського скарбу супроти уряду Франції є 2.299 міл. франків, себто около 800 міл. золотих по старому курсі. При девалюації 25—30 прц. Польща скористала 200—285 міл. зол. Окремий довг — це позичка на будову маґістралі Катовиці—Ґдиня в сумі 400 міл. фр., себто 140 міл. зол. Це знову дає 35—49 міл. зол. редукції. Зате ускладнилася справа другої транші залізничої позички та інші фінансові обіцянки.

Також через девалюацію шв. франка зредукований буде довг з титулу стабілізаційної позички, яка частинно емітована була в Швайцарії.

МЕЛІОРАЦІЯ І КОЛЬОНІЗАЦІЯ ПОЛІССЯ.

На днях (20. і 21. вересня) відбувся у Вильні I. науковий зїзд посвячений східним землям Польщі, а фактично справам Полісся. Для нас найцікавіший був реферат інж. С. Рихловського п. н. „Меліорація Полісся", зокрема те місце, де він опрокинув великі надії декого з поляків про величезні можливости кольонізації Полісся. Висушення болот Полісся може дати около 700 тис. га, а з того щонайменше 300 тис. га мусять дістати місцеві малоземельні селяни. Полісся фактично є перенаселене, бо на 1 квадр. км. орного ґрунту приходить 121 осіб.

ВІСТКА ПРО ПРИМУС ЗАГАЛЬНОГО ВЕДЕННЯ КНИГОВОДСТВА.

Від літ скарбова влада старається спопуляризувати серед купців і промисловців ведення торговельних книг. Не вважаючи на те число тих, що книги ведуть (крім реєстрових купців, які їх вести мусять), дуже незначне. Появилась вістка, що уряд задумує випрацювати закон, який примушував би від 1. I. 1938 р. вести книговодство правильне або упрощене всіх підприємців, без огляду на їх впис у реєстр, себто без огляду на величину підприємства.

Світова хроніка.

ВІДГОМІН „МОНЕТАРНОГО ВИРІВНЯННЯ".

Події на валютовому фронті, що прийшли саме в пяті роковини несподіванки з англійським фунтом, відбилися голосним відгомоном в цілому світі до паніки на біржах включно. Ситуація на цьому фронті змінилась радикально. Давні противники (золотий бльок і бльок штерлінґовий та доляровий) стали приятелями. Повстав „валютово-охоронний бльок Англії, Зл. Д. П. Америки і Франції", до якого приступають щораз то нові держави. Навіть СССР — після невдатної спроби пошкодити намірам валютового замирення — хоче перевести девалюацію рубля (вістка „Матен"). Держави південної Европи і Туреччина заявили, що втримають золоту вартість своїх валют, але до всіх таких заяв треба ставитись з застереженням, особливо після досвідів останнього часу.

ВИБОРЧА БОРОТЬБА ЗА ФОТЕЛЬ ПРЕЗИДЕНТА ЗЛ. Д. П. АМЕРИКИ І ГОСПОДАРСЬКІ ГАСЛА.

В боротьбі за вибір президента стануло по старому проти себе два табори: демократи, які є за Рузвельтом, і республиканці, які висунули кандидатуру Ляндона. Останні є консерватистами, тому боронять інтересів власницької кляси. Демократи, що стоять по стороні працюючого світу, є за суспільною справедливістю. Відповідно до того ріжняться вони в дечому щодо господарської політики, хоч ці ріжниці не є надто великі. Рузвельтівці обстоюють інтервенцію уряду, отже „вязану господарку", а ляндонівці є за вільною конкуренцією. Зате у закордонній торговлі є вони значно більшими протекціоністами і прогібіціоністами, ніж рузвельтівці-демократи. Щодо валюти — то республиканці домагаються повороту до золотої валюти, скасування закону про закупно срібла, тощо. Одначе у виборчій кампанії висувають вони загальникові гасла в роді „здорової валюти", „піднесення загального добробуту", тощо.

В. Н—вич.

Соймовий посол Кость Телишевський вийшов разом з Юліяном Романчуком з виборів у березні 1891. р. послом до Державної Ради. Колиж там зачала радити комісія для виборчої реформи (з кінцем 1891. р.), то він у місяці березні 1892. р. поставив у Галицькому Соймі внесок про введення безпосередніх виборів з курії менших посілостей — до Галицького Сойму.

Наслідком „нової ери" повстала була затяжна боротьба між нашими партіями в краю. Тоді на окружному вічу в Турці в 1892. р. підніс Телишевський думку залагодити міжпартійну боротьбу і зажадав скликання зїзду мужів довіря зі всіх партій та поєднання.

По підготовних нарадах скликала пятка послів: Романчук, Телишевський, Рожанковський, Король та Окуневський на 19. березня 1894. р. зїзд мужів довіря до Львова, щоб на основі народньої програми довести до сконсолідування всіх трьох наших партій: української народньої, української радикальної і староруської-русофільської — для органічної роботи у всьому громадянстві. На ці збори прибуло 120 учасників з цілого краю. По рефераті Романчука розвинулась широка дебата при першій точці, що обіймала національну програму. Та годі було дійти до порозуміння, так що збори відложено на пізніше, а покищо ухвалено недовіря послам Барвінському і Вахнянинові.

Таким чином зачав у нас поширюватись хаос у тактиці, бо одні напирали на Романчука, щоб перейшов до опозиції проти уряду і заключив міжпартійний компроміс до спільної боротьби, а інші наставали на тому, щоб іще витримати на вижидаючому становищі і тимчасом скріплювати свої сили.

Посол Кость Телишевський тим усім небавком знеохотився, бо його психічний настрій не видержував таких терть і непорозумінь. Тому в недовгому часі відсунувся зовсім від політичної діяльности.

(Далі буде).

Непорозуміння в японських міністерствах.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Дейлі Експрес" повідомляє з Токіо: В Японії йде тепер драматична боротьба між міністерствами воєнних морських сил і закордонних справ. Перше обстоює рішучу акцію в Китаю, друге домагається продовжувати дипльоматичні переговори з Нанкіном.

Поділ міліона.

Хоча льосування міліона відбувається тричі до року, на цей момент завжди чекають з найбільшим напруженням усі, що цікавляться льотерійною грою.

Подібне зацікавлення панувало також у минулий понеділок, а саля вигр Ґенеральної Дирекції Державної Льотерії виповнилась по береги. Коли серед тиші залунував голос:

— Число 17385 виграло двіста золотих — отже найменшу виграну, стало загально відомо, що на це число впав міліон золотих. Очевидно, що цікавість зросла, одначе тепер прибрала форму питання: — Хто ті щасливі, яким усміхнулась Фортуна?

Відповідь на це питання читачі найдуть ось тут:

Пані Гелена Дрещерова, що живе у Варшаві при вул. Гожій 16, грає на Державній Льотерії від довшого часу. Дотепер не дуже сприяло їй щастя, але одноразовий успіх є такий великий, що дозволить їй забути раз на все про всілякі клопоти будня, хоча на ту чвертку грало крім п. Дрещерової кілька спільників.

Власником другої чвертки є п. Матушевич, працівник одної з більших вуглевих фірм, що мешкає також у Варшаві. Виграна була для п. М. такою великою несподіванкою, що не вмів сформулувати своїх проєктів на майбутнє.

Дальші дві чвертки має пані Осуховська (вул. Крученча 20) і д-р С., мешканець столиці.

Новим „міліонерам" Ґенеральна Дирекція Державної Льотерії виплатила виграну чеками на Банк Крайового Господарства, де суми ті здепоновані.

Варшава взагалі мала цього дня щастя, бо крім міліона, впала в одній з менших столичних колектур більша вигра 50.000 на ч. 81317.

На понеділковім тягненні закінчилася тридцятьсема Державна Льотерія. Кандидати на майбутніх міліонерів можуть уже засоблюватись у льоси до першої кляси тридцятьосьмої Льотерії.

Присилайте передплату!

З організаційного життя.

ВІЧЕ В КОЗІВЦІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ПОВІТУ.

В дні 20. вересня ц. р. посол тернопільської виборчої округи Василь Болюх відбув прилюдне віче в селі Козівка, пов. Тернопіль. Наради відкрив голова місцевої чит. „Просвіти“ о. сов. Волошинський, витаючи короткими словами посла і присутніх. Секретарював п. Микита Дацик.

Посол Болюх виголосив півторагодинну промову, в якій торкнувся всіх наших найактуальніших справ, зокрема виступив різко проти розкладової роботи комуністів та їх прислужників. Бесідник візвав усіх присутніх поборювати цю розкладову роботу невпинною позитивною працею на всіх ділянках нашого національного життя.

В дискусії забирали голос пп. Петрик, Мелимуха, Дацик та о. Волошиський. Після дискусії принято отсі резолюції 1) Громадяни, зібрані на вічу в Козівці дня 20. вересня ц. р., вислухавши промови посла своєї округи п. Василя Болюха, висловлюють повне довіря Українській Парляментарній Репрезентації за її дотеперішню діяльність. 2) Зібрані домагаються скасування збірних громад як дуже коштовної та невідповідаючої нашим відносинам самоуправної організації. 3) Домагаються переведення парцеляції більшої посілости виключно між місцеве мало- та безземельне населення, бо зубожіння нашого села і голод землі не дозволяють на ніяку кольонізацію. 4) Домагаються привернення українського стану посідання аперед війни у справі шкільництва та основання у Львові українського університету. 5) Домагаються приділу під плянтації тютюну для села Козівки.

Після приняття резолюцій віче закінчено відспіванням національного гимну.

—o—

Після девалюації.

ВАРШАВА, ПАТ. Тому, що парисьќа біржа була далі замкнена, на інших біржах не були нотовані французькі девізи. В дні 29. ц. м. перший раз появилися в цедулах льондонської біржі нові курси голяндського фльорена і швайцарського франка. Також у Ціріху занотували перший раз нові курси чужих девіз. Ці нотування ілюструють зміни у вартості швайцарських і голяндських валют. Крім цього заслуговує на підкреслення відношення фунту штерлінга до доляра. В Льондоні курс доляра з того дня був 4,94⅝, а в дні 25. ц. м. 5,05[13]/[16].

ДЕВАЛЮАЦІЯ В ЛАТВІЇ.

РИГА, ПАТ. Як ми вже повідомляли, лотишська рада міністрів рішила перевести девалюацію лата. Міністер скарбу виголосив в радіо промову і в ній вияснював мотиви уряду. Він заявив: „Свої вироби продавали ми закордон за безцін доплачуючи величезні суми за форсування вивозу. Тепер наш експорт не буде штучно піддержуваний і може корисно розвинутися завдяки обнижці цін наших продуктів у здевальованій валюті.“ При кінці міністер заявив, що уряд рішуче не допустить до звишки товарів.

ЧОМУ ШВАЙЦАРІЯ НЕ ЗАБОРОНЮЄ ВИВОЗУ ЗОЛОТА?

БЕРН, ПАТ. Місцеві часописи вияснюють, чому Швайцарія не заборонює вивозу золота. Річ у тому, — так пишуть — що Швайцарія мусить перш за все дбати про те, щоби могли вернутись до краю закордонні належности у золоті. Тому Швайцарія мусить задержати вільну виміну золотом. Вивіз золота скінчиться дуже скоро, тому, що швайцарський банк заявив, що купуватиме металі по нових цінах.

ПІДВИШКА ЦІН У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. Великі париські магазини переповнені в останніх днях покупцями, які вкуповують товари, побоюючись підвишки цін. Найбільше купують продукти зі закордонних сирівців, бо підвишка сирівців неминуча. Сподіються звишки цін навіть на товари, що їх запаси є ще у Франції. Уряд звернувся зі закликом до цілого громадянства, щоби воно співпрацювало з адміністраційними чинниками у боротьбі з неоправданою підвишкою цін.

АМЕРИКА ПРО МОНЕТАРНУ УМОВУ.

ВАШИНГТОН, 30. 9. ПАТ. Держ. секретар (міністер) фінансів Морґентав на пресовій конференції у справі монетарної умови трьох великодержав заявив: „Монетарна умова між Францією, Вел. Британією й Зединеними Державами нагадує тепер дитину, яка вчиться ходити. Нині зробила лише два кроки, завтра зробить ще два; незабаром вона зможе самостійно рухатися — під умовою, що їй ніхто не підставить ноги. Та ця дитина має трьох могутніх опікунів. Бельґія — казав Морґентав дальше — належить тепер також до родини. Спекуляція не грозить, ринок вартісних паперів тепер нормальний та здоровий. Можемо мати надію, що дитина внедовзі стане дорослою людиною.

І. Краєвий Зїзд українських вет. лікарів у Львові.

Ще в днях 12. і 13. вересня ц. р. відбувся у Львові в забудуваннях Маслосоюзу перший краєвий зїзд українських вет. лікарів, які працюють у молочарській кооперації. Зїзд відкрив дир. Мудрик, витаючи всіх присутніх, зокрема д-ра М. Холевчука, дир. державного хліборобського ліцею в Черниці, представників РСУК, Українського Лікарського Т-ва, Сільського Господаря, Ватри й організаторів М. С., які мали того дня свою службову конференцію. Потім у своїй промові пояснив значіння праці вет. лікарів для української молочарської кооперації, зокрема для піднесення господарського рівня нашого села, яке кілька літ тому не могло ще навіть думати про те, щоб удержувати своїм коштом для пильнування своєї худібки вет. лікарів.

У рефератах і дискусії обговорено докладно плян праці вет. лікарів, справу допомогового фонду при Районових Молочарнях і справу годівельно-ветеринарійних курсів по наших селах, зорганізованих у молочарській кооперації.

1) Зїзд вет. лікарів, що працюють при українській молочарській кооперації, стверджує, що плянова праця вет. лікаря-суспільника є конечна для організації нашого села й розвою молочарської кооперації.

2) Зїзд вет. лікарів стверджує великий зріст зрозуміння серед українського громадянства для праці вет. лікарів-суспільників.

3) З огляду на велике запотребування вет. лікарів при українській молочарській кооперації зїзд вет. лікарів взиває всіх товаришів, щоб не легковажили собі праці при наших національних установах, але перш за все ставали до праці для свого народу.

4) Зїзд вет. лікарів взиває всіх абсольвентів ветер. медицини, щоб відбували практику по своїх установах та по скінченні студій ставали до праці у молоч. кооперації.

5) Зїзд взиває всіх українців вет. лікарів, щоби вступали в члени Українського Лікарського Товариства у Львові.

Зїзд замкнув дир. Мудрик, взиваючи всіх учасників до праці для добра української кооперації та всього українського народу.

—o—

МИХАЙЛО РОМАНИШИН.

Спалені листи.

— Пане Василю, пане Василю! Ви далеб уже спокій тій вашій донжуоменії! Виж одною ногою на шлюбному килимі, а другою — їй Богу! — менi здається, ви другою ногою у штубацькій лавці! Зовсім інакше ходите собі оттак щодня по світі, а інакший крок потрібний для того, хто хоче ввійти на новий шлях громадянина та батька. Ет, скільки разів вам не говори, а ви все одно! Та я вже раз мушу тому покласти кінець! Бо мій це обовязок! Я відповідаю за долю Ірини За це я свято пообіцялася небіжці матері. Бідна Ірина! А вона тебе так любить! Показала мені вчора твій перший лист, лист голублений під серцем, а словам не могла найти стриму, навіть сльози, — так і в неї бризнули. Ти знаєш що? Е, та ти навіть не слухаєш! Але мусиш слухати, мусиш мене вислухати. Може останній раз так до тебе промовляю. Вона свято вірить, що твій лист до неї, твій перший лист — перший взагалі, який ти написав. Чи ти це розумієш? А як воно поправді? Но... пане Василю, пане Василю! Ваші шухляди у бюрках, столах, шафах, хай вони вам скажуть, чи я правду кажу. Ет! Чи ти знаєш, що таке правда!

— Тіточко, нехай уже ваша правда. Стократна, тисячепроцентова, лиш перестаньте. Їй Богу, замучите мене. Бо дивіться, дивіться — о, голова мені лусне від гомону! Як не перестанете — дусе.

Меґістер фармації, Василь Дорин, відложив розпалене перо. Зложив у четверо мягкий прямокутник листа і заклеїв коперту. Підвівся і спрямував непевні кроки до горіючої печі. Очі його ще більше жарилися від вогню. Довгими худими пальцями перевірював гладку поверхню свого нового одягу.

— От бачиш, знову твої нерви. А через віщо? Відомо, через жінки. І щоб хоч умів користати з їх товариства, пошуміти, як інші молоді люди, то може змінився би. А так, сама не збагну. Лише листи пише і стільки. Пише і міркує, міркує і пише. А наслідки? Сам бачиш. Ех, пане Василю, пане Василю... Тільки не обурюйтесь! Я прошу у вас чемности, як тітка до вас говорить.

Тітка Павлина поставно стукнула французьким закаблуком, аж паркет скрипнув.

Василь стояв мовчки, звісивши голову і в ньому кожен нерв палав обуренням. На кого, на що? Він сам не знав. Це в нього проявлялося віддавна. Дивний був для нього самого такий стан. Шукав чогось нервовими руками, губи в нього тремтіли. Нині трапилось йому це вже вдруге у житті. Про перший випадок добре памятав. Було це в шостій ґімназіяній. На сповіди перед доктором Пилатом. Василь тоді вперше почув дивну тягу до листування. Внедовзі з цього вийшла немила історія. Професор К. підчас інспекції приватних станцій — а він її переводив солідно, по-військовому — знайшов у панни Наді листочок. Ні менший, ні більший, а на чотири битком списані аркуші. Надя була наймудріша дівчина в ґімназії, Василь належав до перших. Закликали Василя до кабінету, щоб прослідити справу методами доктора Пилата. Лист був фільософічний, ніхто як слід не второпав його змісту. Припускали навіть — о! вчена наївносте! — що це шифроґрам. Василь мусів пояснювати. Вийшла ще більша заковика. Його не розуміли, чи не хотіли йому вірити. Вирішив доктор Пилат, що це рідкий прояв „теоретичної любови“, а Василь, заохочений добрим тоном доктора, признався що він це називає „дискусійною методою кохання“.

Воно в нього степенується в міру того, як розвивається і набірає життєвих прикмет оця дискусія. Вмирає з хвилиною, як стилістичні засоби вичерпуються, повторяючись. Його звільнили. Вийшовши, на коридорі вперше відчув, як невидні струни нервого шарпають йому уста. Вони кривилися в насмішкуватій усмішці, аж мусів їх закрити долонею, щоб не побачили, що він регочеться.

З того часу його поняття про „дискусійну методу кохання“ ні трішки не змінилися. Він скоро здав матуру і академічний стан вже йому не загрожував слідством. А він цього найбільше боявся. Нервовий був. Завдяки своїм листам пізнавав він ріжні жінки — теоретично, і міг розвивати свої теорії у безкрай. Згодом жінки почали навіть звертати на нього увагу, а становище майбутнього аптикаря неодну з них приваблювало.

На вакації Василь привозив важку валізу листів, що завжди мали першенство перед найконечнішою ґардеробою. Інша річ, перед енерґійними виступами тітки Павлини вони завжди тікали до глибоких шухляд шаф, столів і куфрів. Та там їм і місце. Всі складені хронольоґічно, записані під числом у „Листковому індексі“, ждали на майбутнього дослідника, що випише з них грубі томи цитат, фраз та інших дивовижних екстректів, і побудує окрему теорію про любов і людську душу.

(Докінчення буде).

Оферта неґуса.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Абісинське посольство проголосило урядову заяву, що неґус ніколи не буде абдикувати, не зречеться своєї суверенности і не відкличе своєї делеґації з Женеви. Одначе неґус бажає, щоб не було ніяких сумнівів, що він готовий піти на компроміс, щоб осягнути порозуміння з Італією за посередництвом Ліґи Націй і на підставі договору Ліґи Націй.

Промову абісинського делеґата на засіданню Ліґи Націй пояснюють в цей спосіб, що неґус готов за посередництвом Ліґи Націй заключити в Італією порозуміння, признав би суверенність Італії над окупованими територіями під умовинами, що його суверенности і незалежности решти території не будуть квестіонувати. Ця оферта спізнена і не візьме її під увагу ні Італія ні Ліґа Націй.

Зіновєв і Каменєв живі?

В Льондоні кольпортують сензаційну вістку, що цілий процес зіновіївців і троцькістів був тільки добре вирежисерованою театральною комедією.

В дійсности всі підсудні живі і нікого з них не розстрілювали. Часопис „Пепль“ подає, що Зіновєв і тов. працюють в тайні як техніки над важними винаходами, які мають служити обороні СССР. Про місце їхнього побуту та їхньої лябораторії знають тільки найвищі совітські чинники.

БОЯТЬСЯ ОБЛОГИ.

МАДРИД, 30. 9. ПАТ. Міська влада почала збирати горячково харчі, надіючись облоги. Міська рада ухвалила недавно кредит у висоті 20 міліонів песетів. В останніх днях закупили в ріжних краях харчів на суму 16 міліонів песетів.

—o—

НОВИНКИ.

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів дня 2. жовтня ц. р. точно в год. 7. вечір. Д-р Т. Е. Бурачинський звідомляє про засідання Палати Лікарів. 2811

— **Інавґурація академічного року** у львівській політехніці відбудеться в понеділок, 5. ц. м. Підчас інавґурації проф. д-р Аліція Дорабяльська виголосить виклад на тему „Наука промінетворчости у світі техніки“.

— **Фортифікації давного Львова.** У фоає Великого Театру виставлено пластичний модель, що представляє докладно фортифікації давного Львова від середньовіччя аж до австрійських часів. Вступ для дорослих 50 сот., для шкільної молоді 20 сот. Оглядати можна від 10—17 години.

— **День коня у Львові.** Найближча неділя, 4. жовтня ц. р. буде у Львові „днем коня“, присвяченим пропаґанді плекання й удержування ужиткового коня.

— **Академічні Вечорі в Станиславові і Стрию.** В неділю 4. жовтня ц. р. в год. 18. відбудеться **у Станиславові** в салі „Народньої Торговлі“ виклад о. проф. д-ра Л. Глинки на тему **„Родина і держава“.** — Того самого дня і в тій самій годині Т-во св. Андрея **в Стрию** влаштовує виклад на тему: **„Літературна критика і світогляд“;** прелеґент д-р М. Гнатишак зі Львова.

— **Хліб дорожіє у Львові.** Другу по жнивах підвишку цін печива вводять львівські пекарі Від 30. вересня ц. р. власники пекарень установили такі ціни: 1 кґ. темного житного хліба 24 с., 1 кґ. чисто житнього хліба з муки урядового типу 30 с., 1 кґ. хліба люксусового 37 с., водна булка 50 грамова 4 с.

Важна конференція у ґен. Ридза-Сьміґлого.

В ґенерального інспектора армії ґен. Ридза-Сьміґлого відбулася у вівторок важна конференція, в якій взяли участь: премієр Славой-Складковський, віцепремієр Квятковський та інші міністри.

Ця конференція доторкалася актуальних справ, звязаних із останніми закордонними, фінансовими зарядженями.

—o—

— **Нові радники рільничої палати.** Дальші вислiди доповняючих виборів до рільничої палати представляються так: із стрийської округи вибраний Станислав Стемпень, господар з рогатинського повіту й Антін Терпиляк, власник овочевої шкілки в Залукві к. Галича; з рогатинської округи Войтіх Бутрим, господар з коломийського повіту та Юрій Чукур, господар з коломийського повіту.

— **Вийшов на волю.** З тарнівської вязниці випущено на волю Якова Чорнія, студента прав, якого у варшавському процесі Бандери й тов. засуджено на чотири роки вязниці.

— **Під загрозою Берези.** У звязку з обіжником премієра Складковського, що загрозив Березою цегольникам за підвищування цін цегли, у львівському воєвідському уряді відбулася конференція з представниками цегольняного промислу при участи делеґатів промислово-торговельних і рільничих палат. На конференції обговорено низку справ, звязаних з продукцією і цінами цегли у Львові. Тепер за тисячку цегол платиться 50 зол.

— **Зима заглядає.** В Самбірщині, Старосамбірщині, Турчанщині й Дрогобиччині впав сніг, який з малими перервами держиться дальше. На Підгірі настала зимова студінь, яка переноситься на цілу Сх. Галичину.

— **Відгомін листопадових днів 1918 р.** На цвинтарі польських оборонців Львова відбулася вчора друга ексгумація тіла у звязку зі справою Михайла Хомяка, арештованого, як відомо, під закидом убивства цивільних осіб підчас українсько-польських боїв за Львів у листопаді 1918 р. Цим разом розкопували могилу львівського масаря Лінтнера, що згинув підчас української „карної експедиції“ на Жовківському передмісті. Минулого тижня переведено на тому самому цвинтарі ексгумацію пятьох членів родини Міховських, яких смерть теж приписують М. Хомякові. Судова розправа проти нього передбачується за кілька місяців.

— **Львівська хроніка.** Арештовано Миколу Снятрицького за крадіж вантажного самоходу на шкоду Шарльоти Сокаль. Крадежі допустився на вул. Краківській. — В мешканні Болеслава Ковнацького, студента політехніки, склалася в часі хемічного досліду експльозія, що зранила йому руку та попарила лице. — Учительці Каролині Бахмач вкрадено з мешкання при вул. Підзамче 500 зол. і 15 дол. — У млині Аксельрада при вул. Жовківській треває вже другий тиждень окупаційний страйк робітників. — На пл. Марійській зударився трамвай зі самоходом, яким їхав ґр. Чарковський-Ґолеєвський. Самохід сильно ушкодило. — На вул. Валовій помер нагло 70-літній Фелікс Малярський, ем. банковий урядовець. — Суд присяжних засудив 36-літню Сару Брави на півтретя року вязниці за участь у робітничій демонстрації на Гетьманських валах, де 2. квітня ц. р. обкидано поліцію камінням. — Дня 2. жовтня ц. р. в год. 8.30 рано відбудеться на міській торговиці у Львові ліцитація вибракованих військових коней.

— **Пожежа.** Наслідком необережного поведення з вогнем вибухла в Кропивнику пов. Калуш у загороді Ілька Мостового пожежа, яка роздувана вітром перекинулася на сусідні будинки і знищила їх до тла, разом із цьогорічними зборами. Страти значні.

— **Присуд на вбивників.** В тернопільськім окружнім суді відбулася розправа у справі вбивства Івана Кривого в Колодіївці пов. Скалат. Засуджено: Романа Рибу на 10 літ, Василя Рибу на 7, Марію Щесцюк і Явдоху Рибу по 5 літ вязниці. Миколу Щесцюка увільнено з причини умової недуги. Всім засудженим зачислено слідчий арешт.

— **Копальняні катастрофи в Биткові.** В закопі, що належить до Галицько-карпатського нафтового т-ва в Биткові пов. Надвірна вибухли ґази, що знищили закіп частинно й тяжко попарили вертача Франца Черпу та його помічників Івана Жилку й Івана Маришa. — В закопі, що належить до фірми Стандарт-Нобель, вибухла пожежа, що знищила його до тла. В часі пожежі вибух збірник в повітря і відломки збірника ранили Евгена Дарбяка, Марію Скренту і Йосифа Ґонтара, всіх з Биткова, що приглядалися пожежі.

— **Краєва хроніка.** В Майдані пов. Станиславів Василь Каблак застрілив з причини нещасливої любови 17-літню доньку свого хлібодавця, Анну Шулер, після чого тою самою рушницею відобрав собі життя. — До каси громадського уряду в Липиці Долішній пов. Рогатин вломилися злодії й забрали більшу готівку. У звязку з тим арештовано Влад. Марковського і Рудольфа Тарчевського. — Йосиф Мендель, прокурент тартаку Ґредля в Калуші одержав анонімний лист, в якому хтось зажадав зложення квоти 200 зол. на залізничій рампі в Калуші, інакше жде його смерть. Поліція зловила шантажиста в особі 19-літнього Стефана Сіверського. — В Переволоці пов. Бучач скажений кінь покусав дві особи і кілька штук худоби. Покусаними людьми і звірятами занялася санітарна влада. — До мешкання Іллі Бахмана, власника складу дерева в Рудках, добулися в часі його неприсутности злодії і вкрали ґардеробу та ріжні інші предмети вартости 700 зол. — До механічних варстатів Камінського в Горлицях привезли залізну бочку на бензину до направи. Коли син власника Зиґмунт споював апаратом дно бочки, настала експльозія, що вбила механіка на місці і висадила всі шиби. — В Чарториї пов. Тернопіль арештовано Нестора Віблого під закидом зневаги державного гербу. — В копальні нафти „Ґотфрід“ у Бориславі розпочали робітники італійський страйк, домагаючись підвишки платень. — У Збиткові пов. Ярослав 26-літній Микола Диновець з причини заведеної любови застрілив Катерину Зборовську й опісля постреляв себе тяжко. — В рудецькому повіті поліція перевела масові ревізії у селян знайшла ціла крісів і револьверів. Власники нелегальної зброї відповідатимуть перед судом.

— **Присуд на комуністів.** Перед судом присяжних у Стрию відбулася розправа проти Валентого Колодія, Антона Касіци, Вольфа Фаєрбаха і Юди Райнгардта, всіх зі Сколього, яким закинено комуністичну діяльність. Трибунал засудив Колодія і Касіцу по 3 роки вязниці, Фаєрберґа на 1 рік, а всіх на втрату громадських прав на 5 літ. Юду Райнгардта увільнено. — В Сяноці засуджено 15 комуністів на кари від 1 до 5 років вязниці.

— **Конґрес музеольоґів у Варшаві.** Дня 26. ц. м. розпочався у Варшаві конґрес музеольоґів на королівськім замку при участи к. сотні делеґатів з цілої Польщі. Відкрив його проф. д-р Копера із Кракова, голова „Звйонзку музеув в Польсце“, вітаючи присутнього віцеміністра освіти, президента Варшави, ректора варшавського університету та всіх гостей. Опісля виповів привітом віцеміністер проф. Уейський і виголосив цікавий реферат проф. д-р Франковський, директор Етнографічного Музею у Варшаві на тему „Суспільні, виховні та наукові завдання музею“. Українські установи заступають: доц. д-р Я. Пастернак (Музей НТШ), д-р Е. Ю. Пеленський (Нац. Музей) та радн. В. Кобринський (Музей „Гуцульщина“ в Коломиї). Від білоруського музею у Вильні є кустос Луцкевич. Наради зїзду потревають три дні, після чого відбудеться студійна прогулька до Вілянова.

— **Великі зловживання в старостві.** Слідство у справі зловживань, викритих у старостві варшавського повіту, приймає щораз більші розміри. Арештовано урядничку Хилінську й вольного Влодавського, а урядовця Камицького і будівельного техніка Кіцінського припинено в урядуванні. Закидують їм фальшування будівельних плянів, видавання фальшивих дозволів на будови, фальшиві потвердження аплянів і з

рання з подань стемплевих значків, які наклеювали на нові подання.

— **Затроїлось ціле весілля.** В селі Юзьвінах під Ґарволіном господар Петро Люсава видавав минулої неділі замуж доньку і зарізав безрогу на весілля, на яке запросив кільканадцять осіб. На другий день всі домівники і багато гостей занедужали з признаками затроєння. Лікар ствердив у них затроєння трихінами (волосником), на які нездужала безрога, причому стан 26 осіб був дуже грізний. У шпиталі помер незабаром 12-літній син господаря, а крім того чотири інші особи борються зі смертю.

— **Невелика, але корисна праця.** Пишуть нам: Місто Альтетінг у Горішній Баварії, що лежить на південь від Мінхену (віддаль 90 км.), є найбільшим та найславнішим відпустовим містом не тільки в Німеччині, але й у всій середущій Европі. Тут у невеликій церкві (Ґнаденкапелле) є чудотворна статуя Божої Матері, що є патронкою католицької Баварії. Знову в іншій церкві є похований чернець, святий брат Конрад, на могилі якого відбулося багато чудесних уздоровлень. Це, такби мовити, національний святий баварців. Недавно це відпустове місто відвідав нововисвячений український священик о. Волод. Андрушків з Мінхену та при співучасти співака Павла Селезіона, соліста місцевого відпустового хору (б. соліст Українського Нац. Хору під пров. Дм. Котка), відправив 3 наші Служби Божі: одну в Ґнаденкапелле, дві в церкві св. брата Конрада. Церкви не вміщували охочих почути нашу Службу Божу. Так багато осіб з римо-католиків приступило до св. Причастя. Присутні, майже самі німці, з найбільшим захопленням та признанням висловлювалися пізніше про наш східний обряд та бажали якнайбільше знати про той нарід, що його має — український нарід. Сеніор ордену Капуцинів обдарував о. Андрушкова у вислові вдячности та признання ріжними подарунками, серед яких є реліквія св. брата Конрада.

— **Англійсько-український словник.** На товариських сходинах в Саскатуні (Канада), на яких між іншими були присутні Дж. В. Сімпсон, професор саскачеванського університету й доц. О. Бочьовський, створено тимчасовий комітет, що має занятися підготовною працею над великим англійсько-українським і українсько-англійським словником. До комітету увійшли: проф. Дж. В. Сімпсон як голова та Олекса Григорович і Орест Бендас, як секретарі. Комітет буде старатись навязати зносини з тими, що до цього часу працювали в цій ділянці й мають деякий зібраний матеріял, або що є особливо заінтересовані й можуть своєю працею й знанням причинитися до цього великого діла, далі придбати відповідну літературу та взагалі розглянути можливости цієї праці.

— **Нордійський тип вийшов з України?** Відомий дослідник людських рас, професор празького університету д-р Павдлер видав книжку п. з. „Ді гельфарбіґен Расен“, в якій знаходимо цікаві думки щодо рас, що жили в передісторичній Европі. Над Балтійським морем — читаємо — живе найчистіший тип нордійської раси, хоча з домішкою з міжнародніми расами, як німці, литовці, лотиші, естонці, москалі, поляки і білоруси. Беручи під увагу признаки нордійської раси, що зводяться до подовгастого лиця, стрункого росту і т. д., показується, що нордійська раса не походить з південної Скандинавії. Правітчина її це край, положений на північний захід від Чорного Моря, звідки теж походять індогермани. Всі антропольогічні й мовні сліди вказують на те, що землі між Дніпром і Прутом (південно-західна Україна) були осідком прастарої культури, яку мала нордійська раса в найчистішій формі.

— **Летунські катастрофи.** На північ від Риму впав на землю військовий літак, що відбував звичайні вправи. Із шістьох людей залоги пятьох летунів погибло, а один тяжко потовкся. — Під Бенгазі (Тріполіс) італійський літак, ствердивши дефект мотору, хотів завернути на місце старту. Над портом літак зачепив об щоглу одного корабля і звалився в море. В катастрофі згинули 4 члени залоги і 5 пасажирів.

—o—

Зі судової салі.

Події у Кречовичах.

У вівторок зізнавали свідки, головно поліцаї і прислуга з фільварку. Поліцаї зізнавали, що брали участь в згаданих подіях, описували наступ товпи та оповідали про свої рани. Свідки з прислуги не внесли до розправи нічого нового.

В середу переслухували дальших свідків, головно місцевих селян, які теж не внесли до розправи нічого нового.

Зі сцени й естради.

БАЛЄТ ПАРНЕЛЛЯ.

Переможець Берлінської Танкової Олімпіяди перейшов вчора через сцену Великого Театру у справді роскішно-барвній дефіляді, веденій ріжнородним ритмом музики. Балет цей концертує переважно за кордоном і має характер виразно пропаґандивний. У програмі його переважають народні польські танки, часто у вільній мистецькій стилізації (танки ґуральські). Обрядовий матеріял найшов на вчорашній виставі зручне танково-мімічне оформлення нпр. у „Ляйконику“, „Ловіцькому весіллю“, „Обжинках“ та в інсценізації пісеньки „Умер Мацек, умер“.

З кипучим темпераментом, та щирим танковим гумором, котрого коміка виходила справді із танкової форми зможеної ритмом, відтанцювала група на чолі з Зізі Галямою, дотепну ґротеску „Розгуляна баба“.

„Дівич вечір“, „Залицяння“ та „Змисли і праця“ це вдатні, наскрізь новочасні пантомімічні картини, цікаві у своїм укладі та рисунку, але дещо слабі і хаотичні у вислові.

Дискретно і безшелесно вховзнувся у програму вчорашнього вечора невмирущий „Віденський вальс“ Штравса і переконав нас наглядно, що цю незрівняну техніку ніг, чудову легкість скоків та пружинову швидкість крутежів, добувають танечниці і їх партнери на основі твердої клясичної граматики. „Вальс“ це була хіба корона усіх вчорашніх танкових продукцій, це справжня повітряна кантилена, і якби не невловна сила притягання, то була би танкова зява розплилась у легкому просторі. Сам Ф. Парнель виступив сольово у „Лучнику“ та у кількох дуетах з зіркою групи Зізі Галямою, і представився численно зібраній публиці не тільки як знаменитий танковий композитор (головно стилізатор), але теж як програмовий танцюрист високої кляси.

У цілости, вечір пройшов з великим успіхом і на нашу думку не мусів спікер п. Ортим рекламувати кожної точки, а зокрема поодиноких їх виконавців і силою свого красномовства впроваджувати публику у такий ентузіястичний настрій, який був там на Танковій Олімпіяді у Берліні.

При цій нагоді слід пригадати, що під оглядом напряму та стилю бачимо у балеті Парнеля велику схожість до школи відомого нашого балетмайстра В. Авраменка, що по роках тріюмфів і слави, які здобував виступами українських національних танків по всіх більших містах Америки, заснував ц. р. на Бродвею в Ню Йорку Українську Фільмову і Балетну Студію. Яка шкода, що з Америки до нас так далеко!

М. Пастернакова.

—o—

Дописи.

БУЧАЧЧИНА.

З життя „Лугу“ в Коваліаці. Наш „Луг“ дозолі віддалений від повітового осередка. Але завдяки кільком добрим луговикам праця в „Лузі“ йде добре. Відсвятковано роковини проголошення самостійности України 22. січня. Відповідну промову виголосив Василь Дідюк, а про Лугову Орґанізацію говорив голова Іван Піх. Відсятковано і день Тараса Шевченка та 10-ліття смерти Гол. От. С. Петлюри. А дня 2. м. м. уладжено луговий фестин-попис. Рано відбулася Служба Божа, до якої співав луговий хор. В год. 3. почалася святочна академія, в програму якої увійшли хорові точки, реферат про Лугову Орґанізацію, що його виголосив Василь Дідюк, деклямації і вкінець національний гимн. По академії були вправи, до яких станув наш „Луг“ і „Луг“ зі Слобідки.

МИКОЛАЇВЩИНА.

Як це назвати? Дня 30. VIII. ц. р. відбулося в Демні біля Миколаєва над Дністром посвячення Народнього Дому. Хоч була прекрасна погода, хоч розіслано до всіх наших установ у районі та до довколичної інтелігенції спеціяльні запрошення, то на свято прибув ледви один священик з околиці, о. Коверко з Бродок. Не диво, що й свято через інертність довколичної інтелігенції випало дуже слабо. О. Коверко відправив сам богослуження та виголосив глибоко-змістовну проповідь. Зі світської інтелігенції не промовляв ніхто! А чейже в Миколаєві, який віддалений всього кілька кільометрів, є наші культурно-освітні установи, яких провідники хіба добре знають, що таке Демня, яка там ситуація і чи треба булоб туди поїхати на посвячення тої одинокої домівки, яка має дати приміщення всім місцевим установам, стати твердинею загроженого села. У сусідів подібна імпреза була би стягнула пів повіту враз з урядовими представниками, бо у них є вже зрозуміння до таких справ, а ми вміємо тільки нарікати й бідькатися. Колиж треба десь заманіфестувати, виказати зорганізовану свою силу, то це нерідко дуже тяжко приходить. Треба було бачити іронічну усмішку латинського священика, що переходив туди і дивився на це таке важне і водночас таке убоге з гостей та власних земляків свято. Чи довколичні священики не могли прибути самі та візвати своїх парохіян прийти до Демні?! Чейже знають дуже добре, що місцевий 90-літний парох не всилі сам багато зробити, щоб потягнути людей до дальшої творчої праці. Як це все назвати?

КАЛУЩИНА.

З життя Сівки Войниліської. Сівка належить до найсвідоміших сіл Калущини. Хто прийде до села, той мусить звернути увагу на величавий читальняний будинок, що пишається серед села, як його володар. Правда, дім ще не викінчений, але люди вже мають де зійтися, поговорити, мають де вести громадянську працю. З кінцем м. місяця відбулося там закінчення дитячого садка, що його вела п. Ґена Чернецька зі Львова, яка вивязалася зі своїх обовязків без заміту. Люди були вповні вдоволені зі своєї провідниці, яка багато доброго навчила їхніх діточок. Між іншим попри свою роботу в садку помагала при влаштовуванні аматорських вистав „Бондарівна“ і „Дай серцю волю, заведе в неволю“ та двох чайних вечорів. Найважнішою імпрезою цьогорічного літнього сезону в Сівці було повітове кооперативне свято, яке відбулося над рікою Дністром з великою і добірною програмою. Рано Служба Божа і похід над Дністер, де відбулася святочна академія з привітами, а пополудні на тому самому місці „народне гуляння“; вечором вистава „Бондарівна“. За прикладом Сівки йдуть і сусідні села. Навіть село Мошківці, яке виставило кілька літ тому Народній Дім, але не викінчило його, почало думати над його викінченням, до чого дав почин тамошній парох, який навіть сам учив хлопців вправ на попис, що відбувся з доходом на викінчення того Дому. Напрям роботі у Сівці дають старенькі емеритовані п-во Мацехи, які попри роботу допомагають також ще й фінансово місцевим установам і за це належиться їм признання та подяка від сівецьких громадян.

К.

Спорт.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ I.

В неділю відбудуться на грищі Погоні змагання за мистецтво Окружної Ліґи. Початок год. 11. передполуднем.

ЧЕРНІВЦІ. ДОВБУШ — МУНЧІТОР 3:0.

Змагання за чашу Румунії.

ЗАКОРДОННІ ВИСЛІДИ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС. **Швеція — Фінляндія 2:1.** Змагання за чашу скандинавських держав.

РЕЧИНЦІ МИСТЕЦТВ У. С. С.

4. X. Чорноморці — Буревій; Дніпро — Буй Тур; Тризуб — УРСК.

11. X. Богун — Дніпро.

18. X. Тризуб — Богун; Дніпро — Чорноморці.

25. X. УРСК — Богун; Буревій — Дніпро.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Михайло Мочульський: ОПАЛЕВА МРЯКА. Оповідання. Накладом Видавництва „Ізмараґд“ у Львові, вул. Косцюшка 5. Ціна зол. 2. Стор. 123, 8°.

Андрій Лісовський: СУЧАСНА ДОБА. (Ідеольоґія Вістника). Львів 1936. Накладом автора. Стор. 32, 8°.

Василь Королів-Старий: ЗУХ-КЛАПОВУХ ТА РОМАН ЛОПУХ. Чарівна казка з рисунками автора. Передмова о. Ір. Назарка ЧСВВ. Бібліотека „Нашого Приятеля“, випуск 9. Львів 1936. Стор. 47, 8°.

Д-р Евген Грицак: ПЕРЕМИШЛЬ ТОМУ СТО ЛІТ. Накл. Т-ва Прихильників Мистецтва „Стривігор“. Перемишль 1936. Стор. 32, 16°.

ЖУРНАЛИ.

ВІДРОДЖЕННЯ, журнал українського протиалькогольного і протинікотинного руху. Львів, вересень 1936, ч. 9.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК, орган Пасічн. Секції Т-ва „Сільський Господар“ у Львові. Річник IX. Ч. 9. за вересень 1936.

ХЛІБОРОБСЬКА МОЛОДЬ, місячник Головної Секції Хлібороб. Вишколу Молоді Краєвого Господ. Т-ва „Сільський Господар“. Ч. 9 за вересень 1936.

СОНЕЧКО, український двотижневий часопис для дітей. Рівне, дня 16. вересня 1936 р. Ч. 2 (14).

ШЛЯХ МОЛАДЗІ, місячний часопис для білоруської молоді. Вильно. Вересень 1936, ч. 9.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

Теребовля:

1. Х. Муж двох жінок.
2. Х. Лев в Абісинії.
3. Х. Інваліди.
4. Х. Вій.

З Теребовлі відвідає театр Грималів Скалат.

Великий Театр:

Четвер, 1. Х. год. 8. веч. „Коріолян“

Театр Ріжнородностей

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬЛО: „Болько й Долько“ з Ад Димшою.
АТЛЯНТИК: „Царевич“ з Мартою Еґерт.
БАНДА: „Провокатор Азев“.
ГРАЖИНА: „Рітмайстер фон Верфен“.
КАСИНО: „Маєрлінґ“.
КОПЕРНИК: „Нинішні часи“ з Чарлі Чаплином.
МАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар“ з Шерлі Темпль.
МЕТРО: „Пісняр Варшави“ з Е. Бодом, Вальтером, Зничом і додатки.
МІРАЖ: „Пуждарі“ обі серії.
МУЗА: „Серця зі сталі“.
ПАКС: „Жид, вічний мандрівник“.
ПАЛЯС: „Ядзя“ зі Смосарською.
ПАН: „Пан Твардовський“.
РАЙ: „Недокінчена симфонія“ з Мартою Еґерт
СВІТ: „Недокінчена симфонія“.
СТИЛЬЕБЕ: „Люди у тунелі“ і ревія.
ТОН: „Пат і Паташон, як вязні“.
УТІХА: „Американські авантюри“ й ревія.
ХИМЕРА: „Гавайська цвітка“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Ватикан“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 1. жовтня 1936.

Відень (506,8) 12.00. 13.10 Концерт, 17.20 Малерові пісні, Левенштайн (мецосопран). 17.10 Форт. ресіталь, **Прага** (470,2) 11.05 Розр. концерт, 17.45 Муз. авд для дітей, 20.05, 22.30 Концерт, **Париж** (1648) 9.30 Орг. музика, 20.00 Спів, 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісоньки, 20.00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 17.00 Сучасна музика, 19.15 Шопенівський концерт, 20.10 Великий танковий вечір, **Кенігсвустергаузен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Віольончеля, 19.00 Веселі мельодії, **Будапешт** (549,5) 17.00 Популярні пісні, циг. орх., 22.15 Сальон, муз., **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 13.00 Розр. і концерт, 17.15 Форт. і вок. квартет, 20.45 „Мару“ оп. Рабоди.

П'ятниця, 2. жовтня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.30 Твори стирійських композиторів, 19.30 Концерт давньої нім. капелі, 20.45 Симф. концерт, **Брно** (325,4) 11.10 Нар. пісні, **Кошиці** (293,1) 17.45 „Циганський барон“ оп. Штравса (фраґм.), **Прага** (470,2) 16.10 Танк. музика, 17.10 Концерт квінтету дутих інструментів, 20.15 Концерт, **Париж** (1648) 11.00 Розр. концерт, 16.00 Камер. музика, 20.00 Пісні, 20.45 „Ле драґон де імператріс“ ком. оп. Месажера, **Білгород** (437,3) 17.20 Концерт, 18.30 Пісоньки, 20.00 Муз. вечір, **Берлін** (356,7) 8.30 Музика, 14.15 Легка музика, 20.45 Концерт скандинавської музики, **Кенігсвустергаузен** (1571) 13.15 Концерт, 14.00, 16.00 Музика, 20.10 Симфонія Брукнера ч. 5 у вик. орх., **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 17.00 Хор, 19.15 Соната ц-дур Шуберта, (форт.), 20.15 Орх. концерт, **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.40 Твори на орг. і голос оо. Францісканів, 21.25 Концерт хору рим. базиліки, **Рим** (420,8) 13.10, 19.20 Легка музика, 20.40 „Фраскіта“ оп. Легара.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 1. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на нині, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Муз. порадник для всел. шкіл, Беньковська сопран, діт. хор, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Штравс-Бенацки: Вимки з оп. „Казанова“. гр. пл., 12.13 Полудн. денник, 12.23 Концерт сальон. трія, 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Для відпочинку, легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Пригода в жовтні, для ст. дітей, 16.00 Шуберт: Секстет ф-дур оп. 166. 1645 У 20-ліття дивізії Ю. Пілсудського з команди 1. бригади леґіонів, 17.00 Концерт солістів, скрипка, спів, форт., 17.50 Там, де хліб, це присмак. 18.00 Сільва рерум, 18.05 Будуймо школи, 18.15 Оперетові дуети, з гр. пл., 18.25 Літер. хвилина, Нові поезії Ст. Роговського, рецит. автор, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 19.00 Театр Уяви: „Мій синок“, 19.35 Концерт нар. капелі, спів, 20.35 Техн. скринька, 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Забуті пісні у вик. Перковської-Крисевичевої, сопран, у супроводі форт., 21.30 Концерт хору катедри в Познані, 22.15 Спорт у Хожові, 22.25 Спортові вістки, 22.30 Танкова музика з гр. пл.

П'ятниця, 2. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.39 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на нині, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для ст. дітей: „Мала геройка“ на осн. Фальорсі-Сістіна, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.08 Життя товариств, 12.13 Полудневий денник, 12.23 З маловідомих опер. гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 „Тисяча й одна ніч“ концерт камер. орх., 16.45 На Поліссі — без провідника, 17.00 Концерт орх., солісти, 18.10 Спортовий порадник, 18.20 Будуймо школи, 18.30 Легка музика з гр. пл., 18.45 Програмова скринька, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Реклям. концерт, 19.10 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.20 Розривковий концерт, 19.50 „Ревія мод“ образець із життя Варшави, 20.05 Симф. концерт; у перерві Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.45, 22.50, 22.52 Спортові вістки, 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.73—89.30, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Фунти англ. 26.30 — 26.14, Ґульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони данські 117.34 — 116.50, Корони норв. 131.98—131.00, Кор. шв. 135.48—134.50, Марки фінл. 11.59 — —11.30, Марки нім. 138 — 133, Шил. австр. 99—98. Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 103.50, 104, Цукор 27.50, Вугіль 15.50, 15.25, Ліпльоп 13.50, 13.75, Стараховичі 36, 36.50, 35.25.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 61.75, серії 76, 2. ем. 64.75 серії 77, 5 конв. 50.50, 6 дол. 67.50, 68, 4 прем. дол. 45.50.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 39—41. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ГТКЗ. 40.50 — 43, 4 і пів прц. БК. 62.50—65, 4 прц. БҐК. 61.50—65.

Долярівка 45.50—48, 3 інвест. 1. ем. 62—64, 2. ем. 63—65.

Збіжжя.

Ціни льоко Львів	від до
Пшениця одн.	23.50—24.00
Пшениця зб.	22.75—23.25
Жито I	16.75—17.00
Жито II	16.50—16.75
Ячмінь на мливо	17.75—18.00
Ячмінь паст.	17.00—17.25
Овес I	14.35—14.50
Овес I a	13.75—14.00
Овес II	13.75—14.00
Овес II a	13.00—13.25

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 30. вересня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.15	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20	„
1 л. молока	0.14	„
1 к. яєць	3.40—3.50	„

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко звишкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 30. IX. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курки 1. кл., товсті, без остріг, щойно від 1.70 кг. вгору	1.05	зол.
Курята 1. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85	„
Качки товщеві 1. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.85	„

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

Подяка.

В безмежнім горі, яке післав на нас Всевишній забираючи нам ненадійно мого найдорожчого мужа і батька синові бл. п. Д-ра Ол. Пеленського, адвоката в Комарні, виявлено для його памяти стільки пошани і нам сердечного співчуття, що нема слів, щоби якслід за них подякувати.

Дякуємо Всеч. о. кан. Клішові, за безкорисну участь і Всеч. о. Кмітові, о. Шереметі катихитові, адвокат. Утриськ[о]му, п. Ліщинському, п. Кописцянському, адв. Ратові за щирі теплі слова, що ними попрощали вони мого дорогого мужа і батька дитини. Дякуємо Всім Всеч. Отцям з руд. деканату о. Кмітові, о. Лебуцькому, о. Боровцеві, о. Гавришкевичеві, як і Отцям з ком. дек. о. Захарясевичеві, о. Шумилі, о. Бубнякові, о. Пасічинському, о. Качмареві Мих., о. Тимчишинові, о. Дудкові, о. Качмареві Стеф., о. Дуцькові Юл., як також зокрема о. Знаєшкевичеві, за відправу пом. богослуження дома. Щира теж дяка п. інжинірові Охримовичеві, що поміг нашому найдорожчому дістатись до лікаря, як також докторові Барвінському за лікарську поміч в останній хвилині. Дякуємо о. Шереметі, д-рові Клішові, адв. Утриському, п. судді Шумилі, п. М. Здеркові, маґістрові Радовичеві, адв. Тершаківцеві, що так щиро та безкорисно занялися похоронами бл. п. д-ра Пеленського. Дякуємо місцевому хорові і капелі, що причинилися до величавого похорону на вічний супочинок. Дякуємо Вп. Пані Шереметовій за щиру відданість і місцевим панночкам, що не пожалували труду, щоб прикрасити домовину покійного. Дякуємо самб. і руд. адвокатській делеґації за участь у похороні. Вкінці дякуємо всім установам, другам і знайомим, які з щирим, глибоким співчуттям поспішили розважити нас у тім безмежнім болю.

Дружина Олена, син Маріян і Рідня

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Тов. „Батьківський Кружок при Філії Держ. Ґімназії з українською мовою навчання у Львові“ відбудуться в неділю 11. жовтня 1936 в 10-ій год. передпол. в будинку Заведення при Пекарській вул. зі звичайним порядком денним: звіти та вибір нового виділу. — Виділ. 2812

Загальні Збори Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок у Львові відбудуться в пятницю 9. жовтня ц. р. год. 17. в домівці при вул. Мохнацького 12. Оскільки не явиться потрібне число членів, збори відбудуться годину пізніше без огляду на число членів. — Старшина Кружка. 2813

КУПНО - ПРОДАЖА

ДБАЙ про культуру мешкання. Гарні моделі фіранок, накидки, таблети від найдешевших до найвибагливіших за безцін — Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 3-?

ГАРНИЙ ДІМ з городчиком перед домом і садом, 3 покої, передпокій, кухня, вже вільні, при трамваю, околиця Листопада продасть „ТРАНСАКЦІЯ“ (Ігнат) Львів, Длуґоша ч. 1. 2792a 3—3

НАУКА

ТАНЦІВ навчає першорядна Школа Брисьової-Іравтової і Сина Баторія 28. 2709 1—3

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ при вул. Бляхарській ч. 20: Мешкання 3 кімнати з передпокоєм, комфорт на I. і III. поверсі. При вул. Руській 14: крамниця з двома приміщеннями. При вул. Домініканській 2: дві крамниці. Інформації власник Коркес, Домініканська 2. 2806 1—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АПЛІКАНТ старший потрібний. Зголошення: „Адвокатура“ Адмін. „Діла“. 2795 2—2

ВУГОЛЬ-КОКС-ДЕРЕВО в найдобірніших якостях доставляє **НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ**

Львів, Ринок 36. Тел. бюра 103-27, Тел. складу 269-68

Інформації: Бюро — Ринок 36. та склади: Ринок 36, Личаківська 115, пл. Більчевського 3. і Солодова 14

2691 — — — Точна вага — Солідна обслуга — — — 7-10

ФУТРА до міста і подорожі, по останніх зразках моди виконує першорядно по конкуренційно низьких цінах

АНДРІЙ КУЗЬМІНСЬКИЙ

2615 Львів, Пекарська 31. 11-15

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ІНЖИНІР на посаді пізнає панну до літ 30. Знимка побажана. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Щастя“. 2814

РІЖНІ

ФУТРА поручає і виконує жіночі, мужеські та всілякі модернізації. Ціни неконкурентні. **МАРІЯН САБАТ, ЛЬВІВ, МАЛЕЦЬКОГО 9**, бічна Зіморовича. 2674 9—10

ОГОЛОШЕННЯ.

ОПЕРАТОР-УРОЛЬОГ

Примар Д-р Оберлендер

Львів, пл. Смольки 1 а, тел. 208-77

ВЕРНУВСЯ. 2878 1-2

АДВОКАТ

Д-р РОМАН СЕКЕЛА

оборонець в карних і військових справах

ЛЬВІВ,

ВУЛ. ХОРУЩИНИ 16, II. п. Тел. 299-02

2702 3—

Управнене технічно-дентистичне заведення

Сальомона Штерна

перенесене з вул. Шопена 5. на **Городецьку 53 а.**

Виконує працю на догідних умовинах. 1767 3—

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гозиковяч, — Львів, Домініканська 4. 2654 21-60

До відома кандидатам до молочарської школи „Маслосоюзу“.

Подаємо до відома, що кандидати, які схочуть вступити до Молочарської Школи „Маслосоюзу“ у шк. році 1937/38 мусять, згідно з постановами нового молочарського закону — відбути перед приняттям до школи принайменше однорічну практику в одній з молочарень Маслосоюзу.

Новий шкільний рік почнеться 1. жовтня 1937 р. і до того часу кандидати мусять мати укінчену практику. Дозвіл на відбуту практику дає тільки Дирекція „Маслосоюзу“.

18 94 2—2 Дирекція „Маслосоюзу“.

ЗНАМЕНИТЕ БІЛЛЯ

на осінь і зиму для Пань, Панів і дітей **купите найкорисніше** просто у фабриці

ПАВ

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 1. 2809 1-3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.